

Vågar EMCDDA öppna ögonen för verkligheten?

Lissabon

I en intervju med AFP uttrycker chefen för EU:s drogcenter i Lissabon, Georges Estievenart, stor oro över EU:s (o)förmåga att hantera smuggling och bruk av narkotika. I intervjun säger Estievenart att EU är dåligt förberett för de utmaningar som möter i samband med EU:s utvidgning den 1 maj.

Det är intressant att notera att oron uttrycks från den organisation, EMCDDA (European Monitoring Centre on Drugs and Drugs Addiction), som sedan sin tillkomst gått i bräsch för den så kallade "harm reduction"-politiken (skademinimieringspolitik), som med de uttryck den tagit sig i olika länder snarare borde kallas "harm production"-politik (skadeökningspolitik).

Att EMCDDA:s hittillsvarande politik orsakat en ökning snarare än en minskning av narkotikaproblemen inom EU är inget att förvånas över. I åratal har EMCDDA banat

väg för en mer tolerant inställning till narkotika med resultat att narkotikaproblemet har ökat och blivit värre under de senaste åren.

I intervjun med AFP säger Estievenart intressant nog att "Då den europeiska unionen står inför den verkliga utmaning som en utvidgning innebär, så har den [unionen] fortfarande bara diffus, fragmenterad och svag kompetens." Och detta ska man behöva höra från den person som varit chef för EMCDDA sedan flera år tillbaka! I vilken verklighet har *karl'n* befunnit sig de senaste tio åren?

Vad Estievenart inte nämner med ett enda ord i intervjun är att EMCDDA utgjort en stor del i skapelsen av "diffus, fragmenterad och svag kompetens", vilket i sin tur medverkat till att EMCDDA kan betraktas som en del av narkotikaproblemet snarare än en del av lösningen på samma problem.

EMCDDA har bidragit till EU:s (brist på) förmåga att kraftfullt angripa problemen kring smuggling och missbruk av narkotika, inte bara genom att förespråka så kallade "harm reduction"-åtgärder utan också stödja sådana åtgärder i form av okontrollerade sprututbytesprogram, distribution av heroin till heroinister, kommunala 'knarkstugor' där missbrukarna kan använda narkotika med mera.

Se sidan 3

"Sprutbyte steg mot liberalare drogpolitik"

Utvidgade sprututbyten för missbrukare kan leda till ett sluttande plan mot liberalare narkotikapolitik. Det menar sprutmotståndare som i samarbete med Maria Beroendecentrum anordnat forskningsseminarier och debatter i Stockholm. Oslo, där flera dödsfall i överdoser lett till krav på sprutrum, ses som varnande exempel.

I den "infekterade" diskussionen om Sverige ska permanenta sprututbytesprojekten i Skåne och öppna för utdelning i hela landet är vetenskapliga utvärderingar hårdvaluta. Särskilt när de få som gjorts (bl a av Socialstyrelsen) inte ger stöd för att utdelning av rena sprutor till missbrukare bättre förebygger smittspridning, exempelvis av hiv och olika hepatit-sjukdomar.

Och inte blir sprutvännerna gladare efter de rapporter som två norska forskare berättade om på möten som anordnades i Stockholm på missbrukskliniken Maria Beroendecentrum i torsdags och ABF i fredags.

★ ECAD DEBATT

Epidemiologen Ellen Amundsen har jämfört olika hiv-förebyggande strategier i Danmark, Norge och Sverige under 1980- och 1990-talen. Hennes slutsats är att tyngdpunkt på rådgivning och testning – som i Norge och Sverige – kan vara mer effektivt än legal tillgång till rena sprutor som Danmark länge haft. Antalet nya hivfall bland missbrukare efter första epidemin i mitten av 1980-talet (då fallen var fler i Sverige och Norge) sjönk för alla tre länderna. Men lade sig på en högre nivå i Danmark som haft mindre av testning, rådgivning och där spårning av smittkälla varit frivillig. "Vår undersökning stöder hypotesen att hiv-testning är viktigare än sprututdelning för att stävja smittspridning", summerade Ellen Amundsen.

Rapporten presenterades i höstas, men har hittills inte alls vägts in i det vägval Sverige nu står inför.

Se sidan 2

★ CYPRUS: LAST CALL

The Conference Program and the booking forms are available at www.ecad.net ("upcoming conferences") or through the ECAD Head office at paulina.lonnroth@stadshuset.stockholm.se, phone 08-508 29 362, fax 08-508 29 466

Welcome!

ECAD 11th Mayors Conference Cyprus,

May 20-21, 2004

"Sprutbyte steg mot liberalare drogpolitik"

Från sida 1

Men exemplet Norge har också en mörk sida. Under senare år har landet drabbats av en heroinepidemi och antalet döda i överdoser var för ett par år sedan så högt att Oslo kallades "heroinets huvudstad i Europa". Antalet injektionsmissbrukare fördubblades på några år till långt över 10 000 i dag i Norge, varav cirka hälften finns i Oslo. Politiker och expert har reagerat yrvaket med förslag om sprutrum och rop på legalisering vinner gehör.

Sprututdelning bedrivs idag på flera platser i landet, i Oslo delas årligen ut cirka två miljoner sprutor. Vem som helst kan anonymt hämta nålar och kanyler. På kvällarna delas de ut fram till midnatt från kioskliknande verksamhet, "pølseboa" i folkmun. Kring den öppna drogscenen Plata, framför järnvägsstationen, pågår öppen handel och missbrukare injicerar, högar av sprittussar och nålar finns på marknaden, berättar en som nyligen besökt Plata. Polisen står och tittar på en bit bort.

"Norge har fortfarande målet ett narkotikafritt samhälle, men utvecklingen går i motsatt riktning. Sprututdelning i Norge har inte orsakat det ökade missbruket, men har helt klart stärkt injektionstraditionen", sade Knut Reinås, sociolog på Akers Universitetssjukhus i Oslo, till Drugnews. Han har i ett projekt för EU-kommissionen och Oslo kommun jämför situationen med överdoser och dödsfall bland missbrukare i tre andra storstäder: Frankfurt, Amsterdam och Köpenhamn. Städerna befinner sig i olika stadier i hiv- och narkotikautvecklingen. Oslo har idag flest dödsfall - med reservation att städerna räknar drogrelaterade dödsfall lite olika.

Men narkotikasituationen är inte statistik, utan förändras hela tiden. Det senaste året i Oslo har antalet dödsfall vid överdos minskat till en tredjedel, från cirka 150 dödsfall till ett 50-tal. "En orsak kan vara att metadonprogrammen utökats och att fler får kontakt med socialtjänst. Med färre döda i överdoser har också argumenten för sprutrum blivit svagare. Men vi har inte lyckats få kontroll över den galopperande narkotikasituationen", berättade Knut Reinås. Och förslaget om kommunala sprutrum för missbrukare har under tiden nått Stortinget.

"Det man kan lära av Norge är att se hur snabbt det kan svänga över i en liberal utveckling. Vi ska vara rädda om den restriktiva politiken. Summan av varje enskild harm-reduction-insats leder till ett sluttande plan", sade Folkhälsoinstitutets generaldirektör Gunnar Ågren som medverkade vid forskarseminariet.

Folkhälsoinstitutet har i remissvar sagt nej till förslag om utvidgad sprututdelning i Sverige. Ågren motiverar det bl a med att utvärderingar inte visat Skåne-försöken vara effektivare mot smittspridning. Smittspridningen är lika låg i Västra Götaland, där inget sprututbyte finns. Och att några fler nya hiv-fall upptäckts i Stockholm senare år, tror han beror på att det finns fler missbrukare där.

Folkhälsoinstitutet menar vidare att idag är de flesta injektionsmissbrukare i Sverige väl informerade om hur man skyddar sig och den hotande epidemien har bromsats. Huvuddelen av nya svenska hivfall (totalt cirka 270 per år) smittas utomlands och är inte narkotikarelaterade. I Östeuropa drabbas dock allt fler av hiv, särskilt bland injicerande narkomaner, vilket oroar inför EU-utvidgningen i maj. "Om det finns anledning till att stärka hiv-arbetet så är det på det internationella området", sade Gunnar Ågren.

Tre personer från Kriminellas revansch i samhället, KRIS, delgav också sina erfarenheter efter många år som missbrukare. En av dem

är hivsmittad. Det är inte bara sprutor som kan smitta, utan även lösningen som många delar, berättade de. "Egentligen är det inte brist på rena sprutor som är problemet, utan brist på behandlingsplatser. Lägg pengarna på vård istället för sprututdelning", sade Michael Thyberg från KRIS. Samhället bör inte göra det lättare att knarka, utan svårare, ansåg Krisarna.

ECAD DEBATT

Vid debatten försvarades sprututdelning av både anställda i projekten i Oslo och Skåne. "Motståndet mot sprutor är nästan religiöst hos vissa. Det saknas en humanitär aspekt, att möta missbrukare på ett värdigt sätt", sade Hans-Bertil Hansson, smittskyddsläkare som arbetat i 17 år med sprutbytesprojekten i Skåne. Han tyckte representanter för ja-sidan också borde ha fått mer utrymme på seminariet.

Men kollegan från Uppsala, Staffan Sylvan summerade: "Jag har intresserat följt seminariet och kan konstatera att ur smittskyddssynpunkt är nog sprututbyten inget för mig att implementera i Uppsala".

Även professor Sven Britton på infektionskliniken på Karolinska sjukhuset i Solna berättade för Drugnews att han från att ha varit försiktigt positiv blivit allt mer tveksam till sprututdelning. Han gav för övrigt i sitt anförande exempel på att allt inte är nattsvart med världens hiv-utvecklingen. Dels att epidemin börjat avta i den del av Afrika (kring Tanzania) där infektionen hade sitt hjärta, dels att behandling med effektivare bromsmediciner blivit billigare.

*Mötena arrangerade av Sveriges invandrare mot narkotika, Nykterhetsrörelsens samorganisation i Stockholm, Kriminellas revansch i samhället, Hassela Nordic Network, Riksförbundet narkotikafritt samhälle i samarbete med Maria Beroendecentrum AB.
/Drugnews/SL*

Kraftig ökning av cannabisrelaterade problem i Holland

Att den holländska narkotikapolitiken inte framstår som någon modell värd att sträva efter framgår efter att resultaten av landets nationella drogstudie för 2003 redovisades igår.

I samband med redovisningen rapporterade den holländske hälsoministern, Hans Hoogervorst, bland annat att mellan 70 och 90 procent av heroinisterna också använde crack. Han meddelade att alltfler ungdomar i Holland blir "mer mottagliga" för att sniffa kokain. Det framgick också att allt fler kokainister behandlas för sitt missbruk och att allt fler dör av kokainrelaterade orsaker. Det är vidare intressant att konstatera att den ökade populariteten och intresset för att använda marijuana och hasch i Holland, plus det faktum att alltfler söker hjälp för cannabisrelaterade problem, ger stor anledning till oro.

Förhoppningsvis kan uppgifterna resultera i insikt om att den förda narkotikapolitiken i Holland påverkar omfattningen av narkotikaproblemet.

/Motgift

Vågar EMCDDA öppna ögonen för verkligheten?

Från sida 1

I rådets förordning (EEG) nr 302/93 av den 8 februari 1993 om upprättande av ett europeiskt centrum för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk står klart och tydligt att "Målet med centrumet är att inom det område som avses i artikel 4 förse gemenskapen och dess medlemsstater med objektiv, tillförlitlig och jämförbar information på europainivå om narkotika och narkotikamissbruk och konsekvenser av detta."

Har EMCDDA lyckats med detta efter 11 år? Svaret är ett entydigt nej! Den information som kommer från EMCDDA i Lissabon är varken objektiv, tillförlitlig och långt ifrån jämförbar. Centret kostar EU:s skattebetalare stora pengar, som utan tvekan skulle kunna användas på ett bättre sätt. Med tanke på att narkotikaproblemet är ett globalt problem, som inte kan lösas enbart utifrån ett europeiskt perspektiv vore det bästa sättet att lägga ner hela verksamheten i Lissabon och istället bygga ut och tillföra resurser till FN-organet UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) i Wien. Med bara ett par veckor kvar till EU:s utvidgning konstaterar Estievenart att "Situationen i blocket (Europeiska Unionen) är inte bra. De nya medlemsstaterna visar oroande tecken på att tillägna sig de västerländska metoderna för drogkonsumtion. Situationen i Ryssland, Ukraina och Vitryssland är explosiv. Och vilket är vårt svar? I bästa fall svagt." Och han fortsätter med att påtala att förändringar i smuggling och bruk av narkotika i Centralasien, Kaukasus, Ryssland och Ukraina är "tidsinställda bomber" för både öst- och centraleuropeiska länder och nuvarande medlemsstater i EU.

Som gräddes på moset har det svenska Tullverket med den nuvarande generaldirektören Kjell Jansson i spetsen bestämt sig för att minska antalet anställda inom Tullverket som sysslar med kontrollfunktionen.

Samme generaldirektör avgår dessutom i samband med utvidgningen av EU för att ägna sig åt näringslivsfrågor som generaldirektör för Nutek. Som generaldirektör för Tullverket har han förberett sig för arbetet på NUTEK genom att alltmer göra om Tullverket till en serviceorganisation för näringslivet på bekostnad av tullens kontrollfunktion, som nu borde vara viktigare än någonsin.

ECAD KOMMENTAR

Den svenska ostkusten kommer med nuvarande ordning i stort sett att lämnas fri från lokal, tullkontrollerande verksamhet fastän alla insatta i frågan idag vet att den organiserade brottsligheten i flera av de nya medlemsstaterna i EU kommer att jubla över den aningslöshet som bland annat Sverige visat i samband med tullens omorganisation som, för att tala med Estievenart, är ett utmärkt exempel på "diffus, fragmenterad och svag kompetens."

Estievenart konstaterar i intervjun att borttagande av gränskontroller i samband med EU:s utvidgning kommer att hjälpa narkotikasmugglarna att röra sig från land till land, kommer att göra det enklare för dem att få tag i de ämnen som behövs för att tillverka olika sorters narkotika och, slutligen, kommer att underlätta penningtvätt av intäkterna från narkotikasmuggling.

Kanske ovanstående kan öka förståelsen varför man, bland annat på Gotland, kräver att den lokala tullverksamheten ska finnas kvar. Välkommen till det nya, stora EU-projektet!

/HNN

Kommuner:

Botkyrka, Karlstad, Älvsbyn och Örebro blir modellkommuner för behandling

Mobilisering mot narkotika har inlett en satsning tillsammans med Botkyrka, Karlstad, Älvsbyn och Örebro. Kommunerna kommer under 2004 och 2005 att få stöd från Mobilisering mot narkotika i att utveckla narkomanvården. Stödet består av hjälpmedel med kartläggning, utveckling av vårdkedjor, utvärdering och uppföljning.

- Vi vill att modellkommunerna ska representera de olika förutsättningar och behov som Sveriges kommuner har och på så sätt också vara modeller för hur en bra behandling av personer med narkotikaproblem kan bedrivas, säger Åsa Magnusson, ansvarig för behandlingsfrågan.

- En narkotikamissbrukare kan i dag hänvisas runt till olika vårdinstanser, vilket leder till att vården många gånger avbryts innan rehabiliteringen fullföljts. Därför kommer vi att lägga stor vikt vid samverkan mellan kommunerna och landstingen och i vissa fall även med kriminalvården.

Bakgrund

Mobilisering mot narkotika har utlyst särskilt projektstöd till kommuner och landsting som i samverkan vill utforma modeller för sin missbrukarvård. Det totala projektstödet uppgår till cirka 20 miljoner som fördelas på två år 2004-2005. Nitton kommuner ansökte om projektstöd och fyra valdes ut.

/Mobilisering mot narkotika

Minimässan

STOCKHOLM MOT NARKOTIKA

Vad gör våra myndigheter mot narkotika i Stockholms stad? Det vill vi visa med en minimässa **3-5 maj 2004**.

Utställningen **riktar sig** i första hand till beslutsfattare och de som i sitt arbete kommer i kontakt med narkotikaproblematiken.

Arrangörerna: Stockholms Stad i samarbete med ECAD, Tullen, Polisen, Beroendecentrum, SIS m fl

Var? Klarabergsviadukten 63 (gamla posten, bredvid gamla provisoriska moderna museet, utställningen om Slussen)

Mer info ecad@ecad.net, 08-508 29 362

Välkommen!

6-7 maj 2004, Hällefors

Vi ska bli Sveriges första narkotikafria kommun. Var med och för budkavlen vidare!

Hällefors kommun i samarbete med Kommunförbundet Örebro län och ECAD inbjuder till årets viktigaste konferens! Konferensen är för dig som vill lära dig mer om narkotikafrågan och som är beredd att omsätta teori till praktik i din hemkommun.

Ring Eija Kilpala 0591-64340 eller maila till eija.kilpala@hellefors.se för mer info!

Samband mellan hög alkoholkonsumtion och narkotika

Alkoholkonsumtionen har ökat betydligt bland svenska ungdomar i åldersgruppen 16 till 24 år, visar några "relativt jämförbara" enkäter 1994-2003. Sambanden mellan alkohol och narkotika är starka bland högkonsumenter av alkohol.

Omräknat i ren alkohol ökade de unga männens konsumtion från 5,7 liter per år 1994 till 7,1 liter ifjol. De unga kvinnorna ökade sin konsumtion från 2,7 liter till 3,3 liter ren alkohol samma period, uppger Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning, CAN.

Av de 3 000 slumpvis utvalda och telefonintervjuade ungdomarna våren 2003 uppgav en majoritet att de dricker alkohol tämligen regelbundet. De unga männen dricker

mer än dubbelt så mycket som kvinnorna, de konsumerar särskilt stora mängder starköl, medan kvinnorna dricker mer vin.

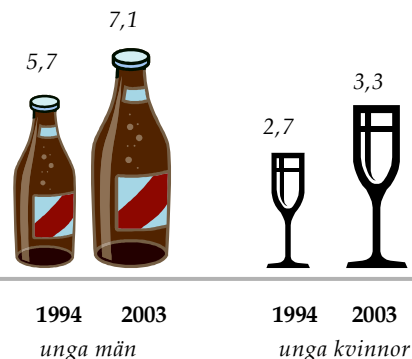
Konsumtionen ökar med stigande ålder från 16 till 22 år för att sedan plana ut. CAN:s rapport visar även på starka samband mellan konsumtion av alkohol och narkotika. Bland högkonsumenter (åtta liter ren alkohol per år eller mer) hade 35 procent provat narkotika någon gång, 18 procent senaste året. Bland lågkonsumenter hade fem procent provat narkotika, en procent senaste året.

"Tendensen är mycket oroande. Unga män som dricker alkohol konsumerar över 30 procent mer alkohol än för tio år sedan och unga kvinnor har ökat sin konsumtion i ungefär samma omfattning", säger Håkan Wrede på

Alkoholkommittén i en kommentar.

/Drugnews/SL

Alkoholkonsumtion bland ungdomar i åldersgruppen 16-24 år (omräknat i ren alkohol, liter per år)

"Lätt att få tag på narkotika"

Under våren 2003 telefonintervjuades 3 000 slumpmässigt utvalda ungdomar i åldrarna 16 till 24 år om sina alkohol- och narkotikavvanor.

Undersökningen visar att den upplevda narkotikatillgängligheten är hög. Över hälften (54%) av ungdomarna anser att de har lätt att få tag på narkotika i sin närmiljö och 47% känner någon som använder narkotika. Det är vanligast att ungdomar i storstäder (Stockholm, Göteborg och Malmö) upplever närheten till narkotika som stor. Pubar/klubbar (38%) och området där man bor (35%) är de ställen som flest ungdomar angett när det gäller var det är lätt att få tag på narkotika.

De regionala variationerna gäller även själva erfarenheten av narkotika. Bland storstadsborna hade 23% provat narkotika, jäm-

★ FORSKNING

fört med 9% bland glesbygdsborna. Totalt svarade 17% att de själva använt narkotika någon gång, vilket motsvarar ca 160 000 personer i det aktuella åldersintervallet. 7% hade använt narkotika senaste 12 månaderna före undersökningen, medan 2% gjort så de senaste 30 dagarna. Detta motsvarar 65 000 respektive 19 000 personer.

År 1994 ställdes narkotikafrågor för första gången i denna undersökningsserie och då svarade 4% att de provat narkotika. Således har uppgången av narkotikaerfarenheten varit stor i denna ungdomsgrupp under den senaste tioårsperioden.

Bakom undersökningen står alkoholkommittén, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Mobilisering mot narkotika, Statens folkhälsoinstitut och Systembolaget.

Danmark skärper lagstiftningen

för innehav och handel med hasch

Att döma av diskussionerna i mars under den första behandlingen i det danska Folketinget (riksdagen) av regeringens lagförslag om att skärpa straffen för innehav och handel med hasch, förefaller det som om förslaget om straffskärpningar i Danmark blir verklighet. En straffskärpning kommer i sådana fall att innebära att böter döms ut, istället för som nu, en varning första gången. Enligt lagförslaget ges också kriminalvårdsanstaltens personal rätt att kräva urinprov av intagna. Lagförslaget ingår som en del av ett förslag som också omfattar bättre preventiva insatser mot narkotika.

/Motgift

Våra europeiska samhällen har experimenterat med och utvärderat både tolerans och intolerans gentemot illegalt droganvändande och drogmissbruk. Det är våra reflektioner kring detta som styr oss mot icke-användning. Detta med hänsyn till våra barns väl.

ECAD is Europe's leading organisation promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. Drug dealing and drug abuse cause enormous problems in Europe. Nations and their citizens are affected by the consequences of drug abuse. ECAD member cities work to develop initiatives and efforts against drug abuse supporting the United Nations Conventions which oppose legalisation and promote policies to eradicate drug abuse worldwide. Has your city joined ECAD?

European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46-8-5082 93 62 Fax +46-8-5082 94 66
e-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net
ECAD Regional office in Russia www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru Phone +7-812-328 96 65
ECAD Regional office in Latvia
vilnis.kipens@kurzeme.rcc.lv
Phone +371-7037330 Fax +371-7037331